

ESDGS!

**Co-funded by
the European Union**

Cele Zrównoważonego Rozwoju w edukacji i w działaniu!
2021-1-CZ01-KA220-HED-000031187

Finansowane przez Unię Europejską. Poglądy i opinie wyrażone są wyłącznie poglądami autora (autorów) i nie zawsze odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska i EACEA nie ponoszą z tego tytułu odpowiedzialności.

Niniejsza praca jest licencjonowana zgodnie z Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Studium przypadku

Ekonomia współdzielenia

Studium przypadku – Amsterdam

Niniejsze studium przypadku ilustruje przykład pozytywnego zastosowania zasad ekonomii współdzielenia w miastach, w szczególności w Amsterdamie.

Wprowadzenie do zagadnień

Ekonomia współdzielenia, jako system oparty na wymianie, jest częścią ekonomii, która wnosi zupełnie nowe spojrzenie na procesy gospodarcze. Jej celem jest jak najefektywniejsze wykorzystanie zasobów. Ekonomia współdzielenia opiera się na wykorzystaniu towarów lub aktywów w oparciu o ich wynajem lub wymianę. W środowisku akademickim ekonomia współdzielenia jest najczęściej definiowana jako ekosystem gospodarczy, który zazwyczaj opiera się na tymczasowym dostępie do towarów lub usług za pomocą platform internetowych, które łączą różnych członków społeczności (Karobliene, Pilinkere, 2021, s. 2). Ekonomia współdzielenia jest najczęściej spotykana w następujących obszarach:

- sektor transportowy
- zakwaterowanie
- sektor finansowy
- stacje robocze
- zasoby ludzkie
- świadczenie usług
- narzędzia pracy
- edukacja
- muzyka i filmy
- usługi w chmurze, itp. (Deloitte, 2017)

Ponadto ekonomia współdzielenia może również służyć jako narzędzie do promowania oraz wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju.

Typowym przykładem tego, gdzie ekonomia współdzielenia może pomóc w rozwoju zrównoważonego rozwoju, są społeczności ludzi, najczęściej w większych miastach. Władze miejskie starają się wyeliminować skutki zagęszczenia większej liczby ludzi w jednym miejscu, wprowadzając elementy gospodarki współdzielenia w poszczególnych sektorach. Te negatywne skutki obejmują wzmożony ruch drogowy jak również zanieczyszczenie powietrza, powstawanie opustoszałych dzielnic mieszkaniowych, brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych, brak powierzchni biurowej itp.

Wdrażając stopniowo elementy ekonomii współdzielenia, można ograniczyć te negatywne zjawiska, a być może nawet całkowicie je wyeliminować.

Ekonomia współdzielenia i zrównoważony rozwój w miastach

Ekonomia współdzielenia może być ciekawym narzędziem służącym eliminacji negatywnych zjawisk w miastach. Największe światowe metropolie stopniowo wprowadzają różne elementy gospodarki współdzielenia, w szczególności poprzez wprowadzanie alternatywnych środków współdzielonego transportu. Wśród tych miast można wymienić:

- San Francisco
- Amsterdam

- Seul
- Singapur
- Kopenhaga
- Pekin
- Barcelona itp.

Niemniej jednak elementy ekonomii współdzielenia można znaleźć nimal w każdym mieście.

Jak już wspomniano powyżej, najczęściej wprowadza się alternatywne środki transportu, takie jak wypożyczalnie rowerów, skutery, rowery elektryczne, skutery elektryczne, samochody. Niektóre

z tych elementów można dziś znaleźć praktycznie we wszystkich miastach. Współdzielenie samochodów w postaci Ubera, Liftago i Bolta jest zazwyczaj najbardziej rozpowszechnione, nawet

w mniejszych społecznościach. Z biegiem czasu platformy te stały się wszechstronnymi narzędziami konkurującymi z tradycyjnymi środkami transportu, takimi jak prywatne samochody, wypożyczalnie samochodów czy usługi taksówkarskie. W miastach o większej populacji lub borykających się

z problemami komunikacyjnymi (parkowanie, korki itp.), usługi wykorzystujące alternatywne środki transportu, takie jak rowery, e-rowery, hulajnogi lub e-skutery, rozwijają się w różnym stopniu. Zaletą tych środków transportu jest możliwość korzystania z nich nie tylko na drogach, ale także na ścieżkach rowerowych i chodnikach. Dzięki temu ich użytkownicy mogą być pewni, że nie doświadczą opóźnień, jak np. przy korzystaniu z własnego samochodu. Ponadto korzystanie z niekonwencjonalnych środków transportu zmniejsza natężenie ruchu na drogach, co zapewnia wyższy poziom bezpieczeństwa i mniejsze zanieczyszczenie powietrza.

Jednakże, aby metody te miały wpływ na zrównoważony rozwój obszarów miejskich, miasta muszą również wspierać ich rozwój. Może to zostać zrealizowane na różne sposoby. Najprostszym

i najskuteczniejszym z nich jest zakaz wjazdu konwencjonalnych samochodów z silnikami spalinowymi do centrów miast. Wówczas kierowcy są zobowiązani do korzystania z alternatyw w postaci transportu publicznego lub alternatywnych środków transportu w postaci rowerów, rowerów elektrycznych, skuterów i hulajnóg elektrycznych. Miasta często mają do dyspozycji szereg innych rozwiązań.

Ekonomia współdzielenia może pozytywnie wpływać na miasta także w inny sposób. Wspólne zakwaterowanie może prowadzić do efektywnego wykorzystania przestrzeni mieszkalnych, które

z jednej strony będą wykorzystywane w znacznie większym stopniu, a z drugiej strony nie będą ulegać stopniowej degradacji z powodu niedostatecznego wykorzystania. Wykorzystanie tych przestrzeni wpłynie na poprawę przestrzeni publicznej przy odpowiednim utrzymaniu środowiska.

Z drugiej strony, współużytkowane obszary robocze umożliwiają zatrudnienie większej liczby osób w tej samej przestrzeni lub użytkowanie jej przez większą liczbę przedsiębiorców. Eliminuje to potrzebę powstawania nowych budynków biurowych, magazynów, fabryk itp. Tym sposobem miasto może wykorzystać te przestrzenie do celów rozwojowych.

Amsterdam jako przykład pozytywnego wpływu ekonomii współdzielenia na zrównoważony rozwój miast

Amsterdam jest stolicą Holandii. Jest to miasto portowe, będące handlowym i finansowym centrum kraju. Amsterdam zajmuje powierzchnię 165 kilometrów kwadratowych i w 2008 roku liczył 1 028 603 mieszkańców. Uwzględniając okoliczne obszary, całkowita populacja 635 kilometrów kwadratowych wynosi 1 482 676 (Britannica, 2023).

W 2016 r. miasto przyjęło plan działania na rzecz gospodarki dzielonej, który doprowadził do szeregu innowacji zwiększających dostęp do zasobów publicznych jak i prywatnych oraz ich wykorzystanie. Dotyczyło to w szczególności dzielenia się artykułami gospodarstwa domowego, przestrzenią, środkami transportu oraz żywnością.

Następnie powstało kilka innych planów działania, które ostatecznie doprowadziły do przekształcenia Amsterdamu w miasto o proaktywnym podejściu do gospodarki współdzielenia i zrównoważonego rozwoju. Wszystkie te działania zmierzają w kierunku całkowitego zaangażowania Amsterdamu w gospodarkę o obiegu zamkniętym do 2050 roku.

W 2015 roku w Amsterdamie funkcjonowało zaledwie kilka firm akceptujących elementy ekonomii współdzielenia. Obecnie natomiast, dzięki aktywnemu wsparciu miasta, system ten jest znacznie bardziej rozpowszechniony.

Amsterdam doskonale sprostał wyzwaniom zrównoważonego rozwoju dzięki czemu może być stawiany za wzór do naśladowania dla innych miast.

Studium przypadku Amsterdamu obrazuje, że miasta mogą aktywnie przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju poprzez wprowadzanie elementów gospodarki współdzielenia. Część miast faktycznie wprowadza już takie rozwiązania stanowiąc tym samym pozytywny przykład dla innych.

Žródła

- Andreotti, A., Anselmi, G., Eichhorn, T., Hoffmann, C. P., & Micheli, M. (2017). *Participation in the sharing economy*. SSRN Electronic Journal. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2961745>
- Belk, R. W., Eckhardt, G. M., & Bardhi, F. (2019). *Handbook of the sharing economy*.
- Commission, E. (2016). *Use of Collaborative Platforms. Eurobarometer*. Retrieved October 20, 2023, from <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2112>
- Cotrim, J. M. O. (2020). *Sharing Economy: a powerful tool for a new era of sustainability. Circular Conversations*. Retrieved October 20, 2022, from <https://www.circularconversations.com/research-series-young-researchers/sharing-economy-a-powerful-tool-for-a-new-era-of-sustainability>
- Davidson, N. M., Finck, M., & Infranca, J. J. (2018). *The Cambridge handbook of the law of the sharing economy*. Cambridge University Press.
- Deloitte. (2017). *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví*. Deloitte Česká republika. Retrieved October 20, 2022, from <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>
- Einav, L., Farronato, C., & Levin, J. (2016). *Peer-to-peer markets*. *Annual Review of Economics*, 8(1), 615-635. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-080315-015334>
- Ellen MacArthur Foundation (2023). Retrieved October 20, 2023, from <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-examples/shaping-a-sharing-economy-amsterdam>
- Frenken, K., & Schor, J. (2017). *Putting the Sharing Economy into Perspective*. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, 23: 3–10. <https://doi.org/10.1016/j.eist.2017.01.003>
- Görög, Georgina. (2018). *The Definitions of Sharing Economy: A Systematic Literature Review*. *Management*. 175-189. 10.26493/1854-4231.13.175-189.
- Goudin P. (2016). *The Cost of Non-Europe in the Sharing Economy: Economic, Social and Legal Challenges and Opportunities*, European Parliamentary Research Service, 2016
- Heinrichs, H. (2013). *Sharing economy: A potential new pathway to sustainability*. *GAIA - Ecological Perspectives for Science and Society*, 22(4), 228-231. <https://doi.org/10.14512/gaia.22.4.5>
- Karobliene, V., & Pilinkiene, V. (2021). *The sharing economy in the framework of sustainable development goals: Case of European Union countries*. *Sustainability*, 13(15), 8312. <https://doi.org/10.3390/su13158312>
- Mi, Z., Coffman, D. (2019). *The sharing economy promotes sustainable societies*. *Nat Commun* 10, 1214 (2019). <https://doi.org/10.1038/s41467-019-09260-4>
- Miguel, C., Martos-Carrión, E., Santa, M. (2022). *A Conceptualisation of the Sharing Economy: Towards Theoretical Meaningfulness*. In: Česnuitý, V., Klimczuk, A., Miguel, C., Avram, G. (eds) *The Sharing Economy in Europe*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-86897-0_2
- Pawlicz, Adam. (2019). *Pros and cons of sharing economy regulation. Implications for sustainable city logistics*. *Transportation Research Procedia*. 39. 398-404. 10.1016/j.trpro.2019.06.042.

Published by Statista Research Department, & 5, A. (2022). *Most sharing economy- friendly cities worldwide 2021*. Statista. Retrieved October 20, 2022, from <https://www.statista.com/statistics/1259263/most-sharing-friendly-cities-worldwide/>

Thierer, A. D., Koopman, C., Hobson, A., & Kuiper, C. (2015). *How the internet, the sharing economy, and Reputational feedback mechanisms solve the 'Lemons problem*. SSRN Electronic Journal. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2610255>

Udržitelná doprava pro zaměstnance: Nadace partnerství. (2022). ČR 2030. Retrieved October 20, c2022, from <https://www.cr2030.cz/zavazky/dobrapraxe/udrzitelna-doprava-pro-zamestnance/>

Vincent, P. F. , Werkman, . Evert and Wintle, . Michael J. (2023). *Amsterdam*. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/place/Amsterdam>